

Національні інформаційні ресурси: проблеми їх захисту й використання

Валерій Кухар,

академік

Національної академії наук України

Соснін О. В. Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України: Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – 572 с.

Інноваційний шлях розвитку економіки вимагає перегляду підходів до формування, поширення і використання національних інформаційних ресурсів, зокрема – з науково-технічного потенціалу України.

В останні роки активно розбудовувалися законодавчі основи інформаційного середовища, оскільки демократичні перетворення в країні суттєво розширюють інформаційні потреби у взаємовідносинах активної частини суспільства, висувуючи на порядок денний потребу мати чітке уявлення про основні пекучі питання, що назріли в політичній та економічній сфері. За таких обставин поява монографії О. Сосніна „Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України” є значним вкладом у вирішення актуальних питань визначення напрямів використання та розвитку національних інформаційних ресурсів. У цій праці науково обґрунтовується система поглядів на концептуальні, правові, організаційні, економічні, методичні, технологічні засади і механізми вирішення сучасних проблем інформаційної сфери, вдосконалення стратегії державного управління нею. Автор, зокрема, підкреслює складність вирішення питань інформаційного права в Україні, оскільки, незважаючи на величезну кількість ухвалених законів і підзаконних актів, значна частина положень цього права потребує вдосконалення.

У першому розділі монографії розглядаються концептуальні засади державного управління інформаційним ресурсом, обґрунтовуються структура і функціональні ознаки національного інформаційного ресурсу за вітчизняним науково-технічним доробком, висвітлюються тенденції

розвитку інформаційної діяльності та інформаційної індустрії, особливості організації інформаційного ресурсу як об'єкта державного управління.

В другому розділі, присвяченому обґрунтуванню організаційно-правових проблем відтворення національного інформаційного ресурсу, охарактеризовано сутність, зміст і напрями вдосконалення інформаційної складової. Вперше у вітчизняній науковій літературі висвітлено змістову сутність правового режиму науково-технічних інформаційних ресурсів, правових та організаційних механізмів їх захисту в умовах реструктуризації власності та ринкових форм обігу інформації.

Третій розділ присвячений обґрунтуванню стратегії управління інформаційною сферою в сучасних умовах. Тут, з позицій комплексного підходу, визначається характер формування і використання науково-технічних інформаційних ресурсів, основи стратегії управління цією діяльністю в період трансформації соціально-економічних відносин в Україні.

У четвертому розділі висвітлюються проблеми захисту інформації, шляхи вдосконалення системи державного управління цією діяльністю як пріоритетні завдання національної безпеки України. Забезпечення інформаційної безпеки – складний вид діяльності, пов'язаний з протидією загрозам національним інтересам. До об'єктів національних інтересів в інформаційній сфері належать інформація, інформаційна інфраструктура, правовий статус людини в галузі інформаційної діяльності. Автор всебічно висвітлює проблеми, що виникають у сфері, пов'язаній з державною таємницею та інформацією з обмеженим доступом.

У монографії комплексно й системно розглядаються об'єктивні передумови формування інформаційного права. Класифікаційними його ознаками є, зокрема, предмет, методи правового регулювання, інститути інформаційного права.

Дослідження трансформації інформаційної діяльності в процесі переходу від централізованої планової до ринкової економіки дають можливість визначити напрями здійснення стратегії управління інформаційним ресурсом з наукового потенціалу України. Практичне значення мають пропозиції щодо розмежування повноважень між центральними і місцевими органами виконавчої влади стосовно управління об'єктами інформаційних ресурсів, їх захисту від зовнішніх та внутрішніх руйнівних впливів. У книзі викладено правові засади реалізації державної інформаційної політики щодо забезпечення захисту інформаційних ресурсів.

Результати досліджень, висвітлені в монографії, дозволяють визначити напрями розширення інформаційного простору та ресурсів в оборонній сфері і, одночасно, обґрунтувати правові та організаційні заходи щодо посилення інформаційної безпеки як важливої складової національної безпеки держави.